

Sygn. akt: VU 1435/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2014 r. w Legnicy

sprawy z wniosku E. U. i H. U.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o odstąpienie od określenia zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej przez H. U.

na skutek odwołania E. U. i H. U.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 19 kwietnia 2013 roku

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt. VU 1435/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 kwietnia 2013 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. określił zaległości E. U. i H. U. w związku z prowadzeniem przez H. U. pozarolniczej działalności gospodarczej z tytułu nieopłaconych składek:

- 1) na ubezpieczenia społeczne za okres od listopada 2010 r. do lutego 2013 r. w wysokości 28.991,88 zł wraz z należnymi odsetkami liczonymi na dzień 17 kwietnia 2013 r. w wysokości 3.950,00 zł, tj. łącznie 32.941,88 zł; oraz kosztami upomnienia w wysokości 35,20 zł i kosztami egzekucji w kwocie 169,80;
- 2) na ubezpieczenie zdrowotne za okres od września 2010 r. do lutego 2013 r. w wysokości 10.935,50 zł wraz z należnymi odsetkami liczonymi na dzień 17 kwietnia 2013 r. w wysokości 1.737,00 zł, tj. łącznie 12.672,50 zł oraz kosztami upomnienia w wysokości 35,20 zł i egzekucji w kwocie 48,70 zł;
- 3) na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od sierpnia 2010 r. do lutego 2013 r. w kwocie 3.459,08 zł wraz z należnymi odsetkami liczonymi na dzień 17 kwietnia 2013 r. w wysokości 610,00 zł, tj. łącznie 4.069,08 zł oraz kosztami upomnienia w wysokości 35,20 zł i egzekucji w kwocie 13,80 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż stosownie do treści art. 29 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa odpowiedzialność H. U. za zaległości z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz na FP i FGŚP w związku z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej rozciąga się nie tylko na majątek odrębny wnioskodawcy, ale również na składniki należące do majątku wspólnego jego i jego małżonki, E. U..

Odwołanie od powyższej decyzji wnieśli E. U. i H. U.. Wnioskodawcy wskazali, iż w dniu 30 marca 2012 r. zawarli umowę majątkową małżeńską, wyłączając odpowiedzialność E. U. za zaległości powstałe w związku z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej przez H. U.. Argumentowali ponadto, że od 10 lat nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. U. i H. U. pozostają w związku małżeńskim od dnia 15 lipca 1995 r.

Na podstawie aktu notarialnego sporządzonego w dniu 30 marca 2012 r. Rep.(...) numer (...) wnioskodawcy ustanowili rozdzielną majątkową. O zawarciu umowy oraz jej treści małżonkowie powiadomili Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. w maju 2013 r.

Dowody: akta ZUS: akt notarialny Rep. (...) numer (...) z dnia 30.03.2012r., k. 18-19; pismo z dnia 10.05.2013r., k. 20.

W dziale II księgi wieczystej (...) E. U. i H. U. figurują jako współwłaściciele nieruchomości gruntowej o powierzchni 0,1000 ha zabudowanej budynkiem handlowo-usługowym położonej w G., obręb brzostów na zasadach wspólności majątkowej małżeńskiej.

Dowód: akta ZUS: odpis księgi wieczystej, k. 3- 10.

H. U. od 1994 r. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) w G. w zakresie obsługi i naprawy pojazdów mechanicznych.

Wnioskodawca, z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej nie opłacał składek:

- 1) na ubezpieczenia społeczne za okres od listopada 2010 r. do lutego 2013 r. w wysokości 28.991,88 zł;
- 2) na ubezpieczenie zdrowotne za okres od września 2010 r. do lutego 2013 r. w wysokości 10.935,50 zł;
- 3) na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od sierpnia 2010 r. do lutego 2013 r. w kwocie 3.459,08 zł.

Dowód: akta ZUS: stany należności płatnika, k. 12-14.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie E. U. i H. U. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.), płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać i opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Art. 26 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012, poz. 749 j.t.) stanowi natomiast, iż podatnik odpowiada całym swoim majątkiem za wynikające ze zobowiązań podatkowych podatki. Stosownie do treści art. 29 § 1 o.p., w przypadku osób pozostających w związku małżeńskim odpowiedzialność, o której mowa w art. 26, obejmuje majątek odrębny podatnika oraz majątek wspólny podatnika i jego małżonka. Zgodnie z treścią art. 29 § 2 o.p., skutki prawne ograniczenia, zniesienia, wyłączenia lub ustania wspólności majątkowej nie odnoszą się do zobowiązań podatkowych powstałych przed dniem:

- 1) zawarcia umowy o ograniczeniu lub wyłączeniu ustawowej wspólności majątkowej;
- 2) zniesienia wspólności majątkowej prawomocnym orzeczeniem sądu;
- 3) ustania wspólności majątkowej w przypadku ubezwłasnowolnienia małżonka;
- 4) uprawomocnienia się orzeczenia sądu o separacji.

Ponadto, w myśl art. 111 § 1 o.p. członek rodziny podatnika (zstępny, wstępny, rodzeństwo, małżonkowie zstępnych, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz pozostająca z podatnikiem w faktycznym pożyciu) odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem prowadzącym działalność gospodarczą za zaległości podatkowe wynikające z tej działalności i powstałe w okresie, w którym stale współdziałał z podatnikiem w jej wykonywaniu, osiągając korzyści z prowadzonej przez niego działalności. Przepis ten stosuje się do małżonków, którzy zawarli umowę o ograniczeniu lub wyłączeniu wspólności majątkowej, których wspólność majątkowa została zniesiona przez sąd, oraz małżonków pozostających w separacji (§ 4).

Jakkolwiek cytowane przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. odnoszą się do zaległości podatkowych, to zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, do należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne stosuje się odpowiednio przepis art. 26, art. 29 § 1 i § 2 oraz art. 11 § 1-4 i § 5 pkt 1 o.p., natomiast na podstawie art. 32 powołanej ustawy, wskazane przepisy stosuje się także do należności z tytułu składek na Fundusz Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na ubezpieczenie zdrowotne.

Podkreślenia wymaga, iż wnioskodawcy nie kwestionowali faktu nieopłacenia przez H. U. składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne oraz na FP i FGŚP w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą w wysokości i za okresy wskazane w decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 kwietnia 2013 r.

Przedmiotem sporu pomiędzy stronami niniejszego postępowania było natomiast ustalenie, czy odpowiedzialność za zaległości składkowe H. U. powstałe w związku z prowadzeniem przez niego działalności gospodarczej ponosi również E. U..

Organ rentowy argumentował bowiem, iż zgodnie z treścią art. 29 § 1 o.p., odpowiedzialność H. U. za zaległości z tytułu nieopłaconych składek w związku z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej rozciąga się nie tylko na majątek odrębny wnioskodawcy, ale również na składniki należące do majątku wspólnego jego i jego małżonki, E. U.. Wnioskodawcy wywodzili natomiast, iż z uwagi na zawartą w dniu 30 marca 2012 r. umowę majątkową małżeńską, E. U. nie ponosi odpowiedzialności za przedmiotowe zobowiązania.

Ustosunkowując się merytorycznie do oceny zaskarżonej decyzji w pierwszej kolejności należało wskazać, że umowa majątkowa zawarta między H. U. i E. U. nie może rozciągać swych skutków na należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne oraz na FP i FGŚP określone w zaskarżonej decyzji, które stały się wymagalne przed datą jej zawarcia, tj. przed dniem 30 marca 2013 r. Jak wskazywano bowiem na wstępie, z mocy art. 29 § 2 pkt 1 o.p. w zw. z art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych skutki prawne ograniczenia, zniesienia, wyłączenia lub ustania wspólności majątkowej nie odnoszą się do zobowiązań podatkowych powstałych przed dniem zawarcia umowy o ograniczeniu lub wyłączeniu ustawowej wspólności majątkowej.

W tym miejscu należy wyjaśnić również, że fakt, iż wnioskodawcy od 10 lat nie prowadzą wspólnego gospodarstwa nie może stanowić podstawy do zwolnienia E. U. z odpowiedzialności za zobowiązania publicznoprawne płatnika składek. Możliwość wydania decyzji określającej zaległość małżonków w związku z prowadzeniem przez jednego z nich pozarolniczej działalności gospodarczej z tytułu nieopłaconych składek nie jest bowiem uwarunkowana tego rodzaju okolicznością.

Odnosząc się natomiast do zaległości H. U. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz na FP i GŚP w związku z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej przypadających po dacie zawarcia przez wnioskodawców umowy majątkowej małżeńskiej (za które wnioskodawczynie mogłyby odpowiadać jak osoba trzecia na zasadach wynikających z art. 111 o.p.) należało wskazać, że zgodnie z treścią art. 47¹ ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r., poz. 788 j.t.), małżonek może powoływać się względem innych osób na umowę majątkową małżeńską, gdy jej zawarcie oraz rodzaj były tym osobom wiadome. Z przepisu tego wynika jednoznacznie, iż małżonek niebędący dłużnikiem może powołać się na skutki zawartej intercyzy, ale wtedy musi udowodnić, że wierzyciel wiedział o intercyzie i jej rodzaju. Skoro bowiem powołuje się na zawartą umowę majątkową małżeńską, to na nim, zgodnie z art. 6 kodeksu cywilnego, spoczywa ciężar dowodu okoliczności stanu wiedzy wierzyciela. Sam wierzyciel natomiast, nie ma obowiązku dokładania jakichkolwiek starań w celu powzięcia wiadomości co do wyżej wspomnianych okoliczności (por. A. Lutkiewicz, glosa do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 1991r., sygn. akt III CZP 76/90). Jeżeli zatem małżonek nie udowodni, że zawarcie oraz rodzaj umowy majątkowej małżeńskiej były wierzycielowi wiadome, wówczas musi zgodzić się na to, iż intercyza będzie względnie bezskuteczna wobec wierzyciela jako „innej osoby”.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy należało stwierdzić, iż wnioskodawcy nie wykazali, aby przed wydaniem decyzji z dnia 19 kwietnia 2013 r. organ rentowy posiadał wiedzę o zawartej między H. U. a E. U. umowie majątkowej małżeńskiej i jej rodzaju. Twierdzenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, iż małżonkowie nie powiadomili go o powyższych okolicznościach znajduje natomiast oparcie w dokumentacji zawartej w aktach ubezpieczeniowych. Z treści pisma z dnia 10 maja 2013 r. wynika bowiem, że o fakcie ustanowienia rozdzielności majątkowej wnioskodawcy powiadomili organ rentowy dopiero w maju 2013 r., a więc blisko miesiąc po wydaniu zaskarżonej decyzji. Przed tą datą nie podejmowali zaś żadnych czynności zmierzających do wykazania przedmiotowej okoliczności. Świadczy o tym również fakt, że E. U. i H. U. nie ujawnili faktu powstania między nimi rozdzielności majątkowej w dziale II księgi wieczystej (...), bowiem w dniu 16 kwietnia 2013 r. figurowali w jej treści jako współwłaściciele nieruchomości gruntowej zabudowanej budynkiem handlowo-usługowym na prawach wspólności ustawowej.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie wnioskodawców od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 19 kwietnia 2012 r. znak (...).